

[Justitsministeren]

ren om de forhold, der begrundes hans anmodning om asyl, om hans personlige og familiemæssige forhold, om udrejsen fra hjemlandet og om rejseruten her til landet.

Det er klart, at afhøringernes omfang og tilrettelæggelse må variere ganske betydeligt. Den nærmere udformning må afhænge af, om den pågældendes forklaring forekommer sammenhængende og troværdig, og om der i det konkrete tilfælde kan være anledning til at koncentrere sig særligt om det såkaldte førsteasylsproblem. Afhøringernes omfang påvirkes også af, om der er tale om en enkeltstående sag eller den foreliggende sag er én af et større antal helt eller nogenlunde ensartede tilfælde – som det for eksempel gør sig gældende med iranersagerne.

De undersøgelser, der foretages, vil efter omstændighederne også indebære, at direktoratet søger at få asylansøgnernes oplysninger bekræftet, for eksempel gennem udenrigsministeriet eller gennem internationale organisationer. Det burde være indlysende, men for at undgå enhver misforståelse i denne forbindelse vil jeg nævne, at der selvfølgelig ikke tages kontakt med myndighederne i det land, hvor ansøgeren påstår sig forfulgt.

Danske myndigheder er ikke blinde for den mulighed, at visse fremmede stater søger – om jeg så må sige – at »plante« agenter blandt de »rigtige« flygtninge. Derfor omfatter direktoratets og politiets undersøgelser også en nærmere sikkerhedsmæssig efterprøvning af asylansøgnernes forklaring. Omfanget af denne efterprøvning må naturligvis afhænge af de foreliggende omstændigheder og af de reelle muligheder, der består for at danne sig et indtryk af den sikkerhedsmæssige risiko. De sikkerhedsmæssige undersøgelser er meget væsentlige, både af hensyn til den danske stat og af hensyn til beskyttelsen af de grupper, der rent faktisk opnår ret til at forblive her i landet.

På grundlag af de undersøgelser, der er foretaget i hver enkelt sag, træffer direktoratet for udlændinge en afgørelse om, hvorvidt den pågældende kan meddeles opholdstilladelse her i landet som flygtning.

Der er under alle omstændigheder tale om en individuel behandling af hver enkelt sag og en individuel afgørelse i hvert enkelt tilfælde.

Direktoratets afgørelser kan påklages til flygtningesnævnet.

Det kan konstateres, at næsten alle afslag på anmodninger om politisk asyl bliver påklaget, og at også en meget stor del af de sager, hvori direktoratet giver de facto-status, påklages med påstand om konventionsstatus.

Flygtningesnævnet spiller således en meget betydningsfuld rolle vedrørende administrationen af lovens regler, og jeg synes derfor, at der kan være anledning til at se lidt nærmere på, hvorledes nævnet fungerer.

Der findes i loven en række sagsbehandlingsregler for behandlingen af klagesager. Disse regler er udformet på en sådan måde, at der herigennem tilstræbes en domstolslignende behandling af sagerne. Der er således mulighed for at beskikke advokat for klageren, og der er ret til aktindsigt i det materiale, der ligger til grund for afgørelsen. Herudover har klageren en ubetinget ret til mundtligt at forelægge sagen for nævnet.

Det er flygtningesnævnet, der med sin praksis nærmere fastlægger indholdet af de forholdsvis elastiske bestemmelser, der er afgørende for, om der kan gives asyl. Det er således også nævnet, der gennem afgrænsningen af det temmelig vanskelige og – må man erkende – noget politisk prægede de facto-flygtningebegreb har en helt afgørende indflydelse på udviklingen på dette område.

Det var efter lovforslaget alene tanken, at nævnet skulle kunne tage stilling til spørgsmålet om, hvorvidt en person opfyldte flygtningekonventionens bestemmelser eller ej, medens den politisk ansvarlige administration i øvrigt skulle tage sig af spørgsmålet om de facto-status. Det er fortsat min opfattelse, at lovforslagets ordning var den mest hensigtsmæssige.

Efter lovforslaget havde klageren ikke som efter loven en ubetinget ret til personligt foretræde for nævnet, men nævnet kunne selv træffe beslutning om, hvorvidt en sag skulle behandles mundtligt eller ej. Efter min opfattelse kan retten til personligt foretræde give anledning til betydelige vanskeligheder, såfremt større, ensartede grupper af klagere individuelt ønsker at benytte denne mulighed.

5. Situationen nu

Når en udlænding henvender sig her i landet og anmoder om asyl, har han som nævnt